

Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över förslag till ändringar i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2022:17) om skyddsåtgärder mot växtskadegörare

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredning.

Innehållet i förslaget

Jordbruksverket avser att genomföra en kontrollåtgärning för att säkerställa att träemballage som används i internationell handel uppfyller de krav som finns för att skydda EU från angrepp av karantänkadegörare som hotar träd i skog, parker, natur och andra miljöer. Karantänkadegörare är växtskadegörare som har begränsad spridning eller som inte finns alls i Sverige, men som kan orsaka stor skada om de sprids. Kontrollåtgärningen ska uppfylla kraven i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/288.¹ Enligt förordningen ska medlemsstaterna genomföra importkontroller med kontrollfrekvensen 15 % av vissa typer av sändningar som transporteras med träemballage. Vidare föreslås också kontroll av träemballage i alla andra typer av sändningar från tredjeland. För de kontrollerna finns det inte någon reglerad kontrollfrekvens.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Det remitterade förslaget avser genomförande av en kontrollåtgärning avseende skyddsåtgärder mot växtskadegörare i träemballage som ska uppfylla kraven i EU-kommissionens genomförandeförordning på området.

Regelrådet konstaterar att förslagsställaren på ett godtagbart sätt har redovisat samtliga delar i sin konsekvensutredning. Det framgår tydligt av förslagsställarens konsekvensutredning att de föreslagna nationella bestämmelserna inte innebär någon ändring jämfört med det som har gällt enligt EU-gemensamma bestämmelser sedan den 1 mars 2021 och att inga kostnadsmissiga eller andra konsekvenser uppkommer jämfört med den situationen.

¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2024/288 av den 18 januari 2024 om frekvensen på kontroller av träemballage som är avsett att transportera, skydda eller stödja vissa varor från vissa tredjeländer.

Bedömning av delaspekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Problembeskrivning och syftet med förslaget återfinns i kapitel 1 i konsekvensutredningen, sida 1–3.

Regelrådet finner att beskrivningen är tydlig och att den är väl genomförd.

Konsekvenser av om ingen åtgärd vidtas

Förslagsställaren beskriver nollalternativet i kapitel 2 i konsekvensutredningen, sida 3–4.

Regelrådet konstaterar att förslagsställaren gör en tydlig beskrivning av nollalternativet och finner därmed att denna delaspekt är godtagbar.

Alternativa lösningar

Förslagsställaren beskriver alternativa lösningar i kapitel 2 i konsekvensutredningen, sida 3–6

Regelrådet bedömer att beskrivningen av alternativa lösningar är godtagbar.

Berörda företag

Förslagsställaren redogör utförligt för berörda företag utifrån antal, storlek och bransch i sin konsekvensutredning, sida 14–15. Under 2023 var det sammanlagt 63 olika företag som importerade någon av de aktuella varorna som transporterades med träemballage. Endast de företag som hade mer än en sändning har analyserats vidare. Företagen har varierande storlek och verksamhet, med tyngdpunkt på handel med bygg- och stenmaterial. De fyra företag som hade flest sändningar är verksamma inom handel med byggvaror. Två har omsättning på ca 1 miljard kr, ett på ca 150 miljoner kr och ett på ca 5 miljoner kr. Flera av de företag som tar in större antal sändningar är dotterbolag i större koncerner inom byggvaruhandeln. Det innebär att antalet anställda i vissa fall är litet men omsättningen stor, eftersom det bara handlar om distributionsledet i en större koncern. Förslagsställaren redogör vidare för uppgifter avseende bolagsstruktur, antal anställda och omsättning i form av en tabell (Tabell 2, s14-15).

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag är tydlig och att den är väl genomförd.

Förslagets effekter för företags kostnader och intäkter

Det anges i konsekvensutredningen att det föreslagna kravet på förhandsanmälan medför en administrativ kostnad för de berörda företagen. Förslagsställaren redogör för sina beräkningar avseende de ovannämnda kostnaderna i sin konsekvensutredning (s15-16). Förslagsställaren uppskattar utifrån 2023 års förhandsanmälningar att 65 företag per år kommer att behöva göra totalt 200 förhandsanmälningar per år, med en tidsåtgång på 15 minuter per anmälan. Den sammanlagda administrativa kostnaden per år uppskattas till 13 250 kr. Enligt förslagsställaren finns det inga intäkter för företagen som är förknippade med förslaget. Vidare anges att företagen behöver se till att sändningarna förs in via en utsedd gränskontrollstation och att sändningarna förhandsanmäls till Jordbruksverket. Det innebär en begränsning i vilka införselorter som kan användas. Förslagsställaren anger dock att samma krav har gällt sedan den 1 mars 2021.

Därutöver anges att den nu gällande 5 kap. 2 § gör gällande att alla som importerar sändningar som transporteras med träemballage skulle kunna bli föremål för krav på förhandsanmälan. Vid införande av den paragrafen räknade förslagsställaren med att 200 företag per år skulle lägga 2,5 timmar per år på förhandsanmälan. Denna bestämmelse har dock inte tillämpats i praktiken och den administrativa bördan har alltså inte realiserats. Förslagsställaren har mot denna bakgrund tagit med den beräkning som gjordes vid införandet av den gällande paragrafen som en upphävd administrativ börda. Sammantaget uppskattas att den administrativa bördan kommer att minska med 102 350 kronor per år jämfört med tidigare uppgifter (115 600 – 13 250).

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av det föreslagna kravets effekter för företagens kostnader och intäkter är tillräckligt tydlig. Regelrådet ställer sig frågande till förslagsställarens uppskattning av den ovannämnda kostnadsminskningen. Detta eftersom bestämmelsen när som helst kan börja tillämpas och därmed orsaka de kostnader som har redovisats som en upphävd administrativ börda. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren kunde ange en tydligare beskrivning av detta. Regelrådet anser dock att den befintliga beskrivningen i detta ärende är tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner beskrivningen av förslaget effekter för företagens kostnader och intäkter godtagbar.

Påverkan på konkurrensen, särskilda hänsyn till små företag och andra relevanta konsekvenser

Påverkan på konkurrens

Förslagsställaren bedömer att förslaget inte medför någon påverkan på konkurrensförhållandena för företag verksamma inom EU. Angivna varor regleras i en EU-förordning som gäller lika för alla företag som importerar sådana varor till EU.

Särskilda hänsyn till små företag

Förslagsställaren bedömer att särskilda hänsyn till små företag inte behöver tas till följd av de föreslagna ändringarna.

Andra relevanta konsekvenser

Förslagsställaren bedömer att förslaget inte påverkar företagen i andra avseenden än de som redovisas ovan.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena är godtagbar. I det nu remitterade ärendet är det, såvitt Regelrådet kan bedöma, svårt att se hur särskilda hänsyn skulle kunna tas till små företag. Den befintliga beskrivningen är därför godtagbar. Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Åtgärder för att begränsa förslaget kostnader och andra effekter

Det anges i konsekvensutredningen att Jordbruksverket har erfarenhet av att genomföra kontroll av sändningar som transporteras med träemballage enligt olika EU-gemensamma kontrollsatsningar. Den modell som har tillämpats enligt den förra kontrollsatsningen, dvs. enligt genomförandeförordning (EU) 2021/127, har enligt förslagsställarens fungerat bra för Jordbruksverket, Tullverket och övriga berörda. Syftet med förslaget är att kunna organisera

kontrollerna på samma sätt. Förslagsställaren konstaterar vidare att med andra övervägda alternativ skulle det bli högre administrativa kostnader, eftersom mer manuell hantering skulle krävas för att informera Jordbruksverket om sändningen och Tullverket om resultatet av kontrollen.

Regelrådet finner redovisningen av åtgärder för att begränsa förslaget kostnader och andra effekter godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren bedömer att bestämmelserna avseende träemballage bör träda i kraft så snart som möjligt, eftersom genomförandeförordning (EU) 2024/244 trädde i kraft redan den 20 januari 2024. Det behöver dock finnas tid att informera berörda och anpassa kontrollorganisation. Förslaget föreslås därför träda i kraft den 1 september 2024.

Jordbruksverket kommer att informera berörda aktörer om bestämmelserna om träemballage via e-post (till dem som tidigare har anmält sändningar enligt genomförandeförordning (EU) 2021/127) och via sin webbplats. Jordbruksverket har redan haft kontakt med Tullverket för att de ska vara redo att hantera sändningarna.

Regelrådet finner att beskrivningen är tydlig och att den är väl genomförd.

Hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Förslagsställaren avser att följa den rutin för utvärdering av konsekvenserna av föreskrifterna som finns på växt- och kontrollavdelningen på Jordbruksverket. Rutinen innebär att Jordbruksverket kontinuerligt samlar in synpunkter som kommer från de berörda och internt från Jordbruksverket. Inkomna synpunkter utvärderas och vid behov ändras föreskrifterna.

Regelrådet finner att beskrivningen är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det anges i konsekvensutredningen, beträffande förslaget om träemballage, att det finns en rättighet för behörig myndighet att begära förhandsanmälan av sändningar i förordning (EU) 2019/2125, artikel 3. Bestämmelser om kontrollplats finns i förordning (EU) 2017/625, artikel 44. Förslagsställaren bedömer att det finns möjlighet att nationellt ställa krav som innebär att vissa sändningar ska föras till en utsedd gränskontrollstation för kontroll. EU-förordningen gäller sedan den 20 januari 2024. Jordbruksverket kommer alltså komma i gång med kontroller betydligt senare än tillämpningsdatumet. Förslagsställaren bedömer att det ändå finns möjlighet att uppnå den avsedda kontrollfrekvensen, genom att göra mer än 15 % kontroller under den återstående delen av kontrollperioden.

Därutöver anges att enligt den tidigare förordningen (EU) 2021/127 fanns EU-gemensamma bestämmelser om förhandsanmälan och kontroll på utsedda gränskontrollstationer. Med den nya förordningen (EU) 2024/288 finns inte de kraven på EU-nivå, utan medlemsländerna behöver nationellt reglera hur anmälan ska göras och var kontrollen ska göras. Förslaget avser bestämmelser som motsvarar dem som tidigare gällde för dessa sändningar i de EU-gemensamma bestämmelserna. Förslaget innebär alltså inte någon ändring jämfört med det

som har gällt enligt EU-gemensamma bestämmelser sedan den 1 mars 2021 och inga kostnadsmissiga eller andra konsekvenser uppkommer jämfört med den situationen.

Regelrådet finner att beskrivningen är tydlig och att den är väl genomförd.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 3 juli 2024.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Steven Wall.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Steven Wall
Föredragande